

Til: Oslo kommune v/Bymiljøetaten, postmottak@bym.oslo.kommune.no

Søndre Sandås, 28. september 2025

Uttalelse til høring av flerbruksplan for Oslo kommunes skoger / saksnummer 23/1011

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til høring av flerbruksplan for Oslo kommunes skoger 2025–2034 med frist 28.09.2025.

Bakgrunn

Gjeldende flerbruksplan for Oslo kommunes skoger 2007-2015 ble vedtatt av Oslo bystyre 20. juni 2007 og har siden da ikke vært revidert.

Gjeldende *Mål og retningslinjer* for 2018-2027 ble vedtatt av bystyret 19.12.2018. Fra bystyrets vedtak vil vi særlig trekke frem hovedmålene ... «*Kommuneskogene skal drives i pakt med økologiske og bærekraftige prinsipper*» og «*Helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning og drift skal bidra til at kommuneskogene er et forbilde i flerbruk både nasjonal og internasjonalt*».

Mål og retningslinjer for forvaltning og drift av Oslo kommunes skoger 2018-2027 skal jf. bystyrets vedtak danne grunnlaget for utarbeidelse av en ny flerbruksplan for forvaltning og drift av Oslo kommunes skoger.

Overordnede kommentarer til innhold og struktur i revidert flerbruksplan

NOA støtter i hovedtrekk *innholdet* i planen, som særlig gir en god beskrivelse av hvordan forvaltningen og driften av kommuneskogene kan bidra til å styrke naturmangfoldet og kvaliteter knyttet til naturopplevelse, rekreasjon og friluftsliv.

Høringsforslaget er på den annen side omfattende og uoversiktlig og en blanding av et måldokument og et plandokument. Vi etterlyser en struktur på formen *status – behovsanalyse – forslag til tiltak*, mer i tråd med strukturen i flerbruksplanen 2007-2015 med oversikt over planlagt/avvikret hogstkvantum og planlagte/gjennomførte anlegg/tiltak.

Flerbruksplanforslaget er ikke som forutsatt utarbeidet i samråd med et målsettings- og flerbruksplanutvalg. Frilufts- og naturvernorganisasjonene er derfor uten ansvar for høringsforslagets redigering og innhold.

NOA stiller seg med det bak OOFs merknad i deres uttalelse 19. september 2025:

«OOF mener at framtidige *Mål og retningslinjer/Flerbruksplaner* må utarbeides gjennom tilsvarende grundige og gode medvirkningsprosesser der alle brukergruppene/-brukerorganisasjonene i Marka deltar. Dette er grunnlaget for godt flerbruk og for gode avveininger og kompromisser mellom bruk og vern i Marka.»

Bystyret har vedtatt at Oslo kommunes skoger skal være ledende i flerbruk nasjonalt og internasjonalt. Det er gjennom flerbruksplanen dette skal bevises og stå som et eksempel til etterfølgelse både i Norge og andre land. Derfor må hensynet til naturen, miljøet, naturopplevelsen og friluftslivet være overordnet alle andre interesser og gjenspeiles i flerbruksplanen.

Merknader til de enkelte kapitler

Kapittel 2 Naturvern

- Kommuneskogen skal være et forbilde for en skogforvaltning i samsvar med *naturavtalens mål*¹ om **vern** (mål 3), **restaurering** (mål 2) og **bærekraftig bruk**. Med bærekraftig bruk må forstås en forvaltning med naturen i sentrum (mål 1) der skogsdrift skjer på naturens premisser og bidrar til bevaring og restaurering av naturmangfold og økosystemfunksjoner (mål 10).
- Det er positivt at andelen vernet skog har økt betydelig siden sist planperiode, og særlig i Østmarka som følge av opprettelsen av Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde.
- I Nordmarka og Lillomarka bør verneandelen økes. Aktuelle verneformer kan være vern som friluftslivsområder (markaloven § 11), naturreservat og landskapsvern. Vi viser blant annet til Lillomarkas Venner og NOAs forslag om Lillomarka landskapsvernområde.
- Verneandel og verneformer må samtidig vurderes i lys av hvilke områder som gitt dagens skogssituasjon, beliggenhet, friluftsbuk og naturverdier er mer og mindre egnet for skogsdrift i fremtiden.
- Ifølge planens kapittel 2.5 skal Bymiljøetaten «i planperioden» i samarbeid med Klimaetaten gi en oversikt over arealer som kan være aktuelle for vern. Det må fastsettes en konkret og betydelig kortere frist for dette arbeidet. Organisasjonene bør inkluderes i prosessen.
- I høringsforslag av juni 2023 for kommuneplanens arealdel i Oslo kommune er det foreslått hensynssoner naturmiljø i Marka; økologiske korridorer som skal forvaltes på en måte som fremmer ivaretagelse og spredning av det naturlig hjemmehørende artsmangfoldet. Forslaget omfatter også kommuneskogen. Flerbruksplanen bør minimum omtale forslaget om hensynssoner og beskrive hvordan et eventuelt vedtak om hensynssoner vil bli fulgt opp.
- Flerbruksplanen omtaler ikke det vedtatte delmålet: «Sikre nye natur- og friluftsområder for byens befolkning gjennom regulering, vern eller erverv». Dersom oppfølging av delmålet ikke faller inn under flerbruksplanen, etterlyser vi en omtale av hvor ansvaret for oppfølging ligger. Vi viser i denne sammenheng til at flere viktige nærskogsområder, særlig i Groruddalen, ikke er en del av kommuneskogen.

Kapittel 3 Tilrettelegging for friluftsliv og idrett i Oslo kommunes skoger

- Kapittel 3.1.3 om sykling underslår den påvirkning stisykling har for det enkle natursøkende friluftslivet. Stien er friluftslivets historiske ferdselsåre med stillhet, nærhet til naturen og naturopplevelse. Sykling på stier forårsaker skader og er ødeleggende for naturopplevelsen til de som går til fots.

¹ WWF (2022). *Naturavtalen. Enkelt forklart*.

https://media.wwf.no/assets/attachments/Naturavtalen_2023-02-17-155917_szaw.pdf

NOA etterlyser tiltak som sykkelfrie stier/soner i kommuneskogen. Etableringen av traséer for stisykling (jf. Maridalsrunden) bør evalueres for å vurdere om slike tiltak har virket konfliktdempende. El-sykkel bør være forbudt på stiene i kommuneskogen.

- Skileik-anlegg (kap. 3.2.3) er et viktig lavterskel-tilbud som bør styrkes/etableres der forholdene ligger til rette for det.

Kapittel 4 Vilt- og fiskeforvaltning

- Ingen merknader.

Kapittel 5 Skogskjøtsel- og driftsopplegg

- Vi støtter fullt ut at skogskjøtselstrategien basert på stedstilpasset fleraldersskogbruk skal videreføres og styrkes, og mener flerbruksplanens kapittel 5.1 til 5.6 beskriver dette på en god måte.

Kommuneskogen har tatt en nasjonal lederrolle når det gjelder omlegging fra flatehogst-skogbruk til en skogforvaltning basert på fleraldersskogbruk og selektive hogster. Endringen fra konvensjonelt flatehogst-skogbruk har utfordret etablerte sannheter og møtt motstand fra deler av skognæringen, men kommuneskogen har arbeidet kunnskaps- og erfaringsbasert. Omleggingen har vært vellykket.

- Kapittel 5.1.2 Landskapsøkologisk kartlegging bør også omtale hvordan viktige miljøelementer som gamle, grove og døde trær av de naturlig hjemmehørende treslag skal ivaretas i et landskapsperspektiv, jf. også vår merknad i til kapittel 2 om arealplanens forslag om hensynssoner for naturmiljø (landskapsøkologiske korridorer).
- NOA mener kapittel 5.1.5 Nærskogskjøtsel gir en nødvendig og god beskrivelse av hvilke særskilte ekstra hensyn som skal legges til grunn ved kjøtsel i nærskog. Nærskogenes geografiske omfang, jf. kartvedlegg 2, er fornuftig avgrenset.

Følgende punkt bør tilføyes under «Målsetninger og utførelse»:

Der nærskogen er preget av tidligere intensivt skogbruk, med tette plantinger, skal kjøtselen bestå i å fremme en naturlig variasjon i skogstrukturen; trærnes alder og størrelse, naturlig treslagsvariasjon, foryngelse og sjiktning. Omfatter nærskogen større slike homogene områder, skal det tilstrebes variasjon i kjøtsel og at kjøtselstiltak spres over tid.

Vi imøteser aktiv involvering av organisasjonene ved fremtidig kjøtsel i nærskogssonen for å sikre en felles forståelse av hvordan retningslinjene skal praktiseres.

- For opprusting av skogsbilveinettet (kap. 5.2) etterlyser vi en grundigere behovsanalyse og vurdering av alternative løsninger.

Bruken av store maskiner, både ved hogst og utkjøring, kan gi betydelig negativ påvirkning på terrenget og på landskapskvaliteter i form av kjøreskader og veianlegg.

Bruk av større tømmer-vogntog har medført krav om høyere veistandard som vil innebære nye terrenginngrep.

Vi oppfordrer til nytenkning knyttet til gjennomføring av drifter og til uttransportering av tømmer, både når det gjelder omfang av den enkelte drift og tidspunkt for drift og transport. I den grad tilpasninger i drift og transport medfører høyere driftskostnader og/eller andre ulemper, bør dette oppsummeres som et grunnlag for åpen drøfting og beslutning.

På samme måte som kommuneskogen har gått foran og vist hvordan skogskjøtsel kan gjøres mer naturnært og reelt bærekraftig, bør kommuneskogen være aktivt nytenkende for hvordan tømmeret kan transporteres ut av Marka med minimale behov for nye terrenginngrep. Vi viser i denne sammenheng til at veinettet i Marka, særlig nær bebyggelsen, er viktige arenaer for rekreasjon og friluftsliv. Veienes omfang, estetiske utforming og tilpasning til landskapet har stor betydning for naturopplevelse og sanseinntrykk for brukere av veiene.

Kapittel 6 Jordbruk, kulturlandskap og kulturminner

- Det bør legges til et punkt om å ta særlig hensyn til kantvegetasjon langs vassdrag for å bevare et rikt biologisk mangfold, hindre forurensing fra landbruksarealer og bidra til flomdemping. Der kantvegetasjon er sparsom eller fjernet, skal arealer restaureres slik at lavereliggende områder nær vassdraget også får en bedre flomdempende effekt

Kapittel 7 Kunnskapsformidling

- Kapittel 7.1: Naturstiene ble anlagt for å gi skoler og turgåere informasjon knyttet til konkrete eksempler langs stien de benytter. Natur- og kulturminnestiene er et viktig informasjonstiltak som bør opprettholdes, oppdateres og markedsføres overfor skoler og publikum.
- Kapittel 7.2: Eksisterende kulturminneskilt må beholdes og vedlikeholdes. Eksisterende informasjonstavler må opprettholdes og vedlikeholdes med oppdatering med aktuell informasjon for de forskjellige områdene. Informasjon fra markaorganisasjonene og idrettslagene er ikke naturlig å inkludere på informasjonstavlen ved innfallsportene til kommuneskogene.
- Besøksgårdenes virksomhet og undervisningsopplegg må videreføres og styrkes.

Vi ber om at organisasjonene får det bearbejdede flerbruksplanforslaget til uttalelse før planen fremmes for byrådet og bystyret.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Håkon Eide Gundersen (sign.),
Daglig leder

Georg Reiss (sign.),
Styreleder